

NERASTNÉ SUROVINY V NÁRODNOM HOSPODÁRSTVE MINERALS IN THE NATIONAL ECONOMY

Nerastné suroviny predstavujú základ výroby v hutníctve, elektrotechnickom, chemickom, stavebnom, keramickom a sklárskom priemysle, ako aj v ďalších priemyselných odvetviach. Ťažba nerastných surovín (vrátane ťažby ropy a zemného plynu) sa v r. 2001 podieľala na tvorbe hrubého domáceho produktu (HDP) hodnotou 6 891 mil. Sk v bežných cenách. Predstavuje to 0,70 % z HDP (mierny pokles oproti 0,79 % z r. 2000). Podstatnú časť tvorí ťažba nerudných, stavebných a energetických surovín. Ťažba a spracovanie väčšiny nerudných a stavebných surovín (magnezit, vápenec, dolomit, sadrovec, stavebný kameň a i.) pokrýva v podstatnej miere ich domácu spotrebu.

Nerastné suroviny a výrobky na minerálnej báze predstavujú dôležitú položku zahraničného obchodu SR. Bilancia zahraničného obchodu v oblasti nerastných surovín je permanentne pasívna (obr. 1) v dôsledku veľkého objemu dovážaných minerálnych palív (ropa, zemný plyn, čierne uhlie) a rudných surovín (železné rudy, suroviny pre hutníctvo hliníka, železa a ferozliatin). Prehľad obchodnej štatistiky najvýznamnejších skupín nerastných surovín a výrobkov na minerálnej báze je v tab. 1.

Prehľad produkcie kovov, vybraných chemických, rafinovaných a nekovových minerálnych výrobkov je uvedený v tab. 2.

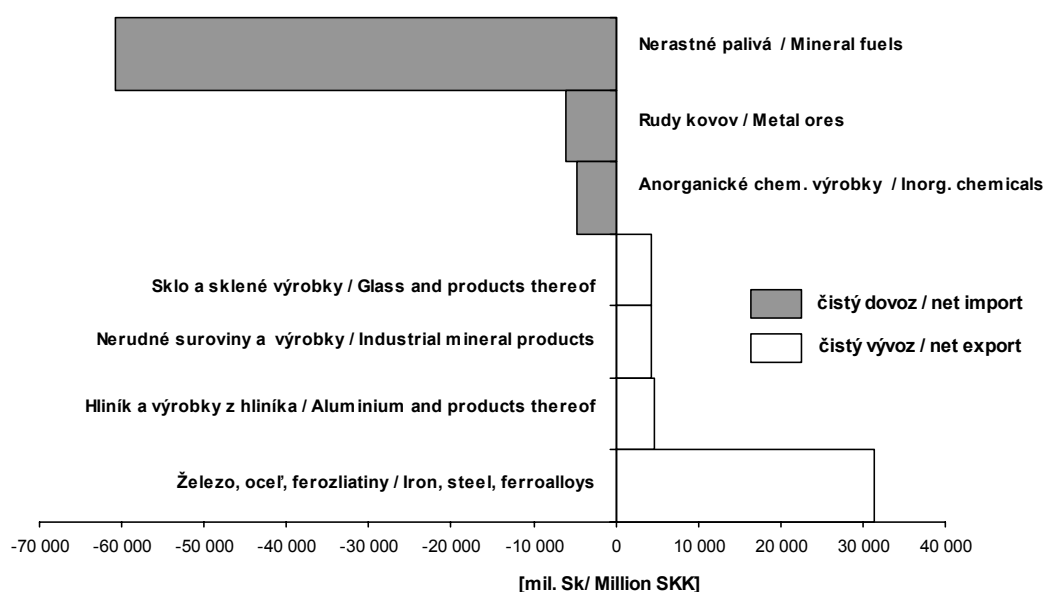
Zamestnanosť v banskom priemysle (tab. 3) má už niekoľko rokov trvale klesajúcu tendenciu, ktorá pokračovala aj v roku 2002. Určitú konsolidáciu zamestnanosti možno v roku 2002 sledovať pri ťažbe uhľovodíkov a stavebných surovín.

Minerals and mineral-based products are the basis of production for metallurgical, electricity, chemical, brick, ceramics, tile, glass and other industries in Slovakia. Mining and quarrying of minerals (including extraction of crude oil and natural gas) contributed 6,891 million SKK, or 0.70 %, to Gross Domestic Product (GDP) at factor costs in 2001 (slow decrease from 0.79 % of GDP in 2000).

Minerals and mineral-based products represent an important item of foreign trade of the Slovak Republic. Because of a large import volume of mineral fuels (crude oil, natural gas, hard coal) and metals (iron ore, zinc, materials for aluminium, iron and ferroalloys metallurgy) foreign trade balance has been permanently passive (Fig.1). Domestic consumption of these minerals is covered mainly by import. Review on trade in minerals and mineral-based products of significant meaning is shown in Tab.1. Production of industrial minerals (magnesite, limestone, dolomite, gypsum, bentonite, barite) covers in substantial volume domestic consumption.

Review on production of metals, selected chemicals, petroleum products and non-metallic mineral products in the Slovak Republic is shown in Tab.2.

Employment in the mining industry of Slovakia, shown in Tab.3, has permanently decreasing tendency within the last decade, which continued in 2002. The only exception is consolidated employment in hydrocarbons extraction and construction materials sector.

Obr. 1 Bilancia obchodu s vybranými nerastnými surovinami a výrobkami na minerálnej báze v r. 2001. (Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2003).

Fig. 1 Balance of trade in selected minerals and mineral-based products in 2001 (Source: Statistical Office of the Slovak Republic, 2003).

Minerálne komodity a výrobky Mineral commodities and products	1997	1998	1999	2000	2001
Nerastné palivá <i>Mineral fuels</i> ¹					
Import	61 846	50 293	60 668	103 420	108 234
Export	14 956	13 244	20 127	38 376	40 266
	- 46 890	- 37 049	- 40 541	- 65 044	- 67 968
Rudy kovov <i>Metal ores</i> ²					
Import	5 362	5 169	4 917	6 112	6 126
Export	368	288	364	292	299
	- 4 994	- 4 881	- 4 553	- 5 820	- 5 827
Železo, oceľ, ferozliatiny <i>Iron, steel, ferroalloys</i> ³					
Import	8 930	11 360	9 896	12 387	14 975
Export	40 054	40 056	34 481	46 916	48 372
	+ 31 124	+ 28 696	+ 24 585	+ 34 529	+ 33 397
Hliník a výrobky z hliníka <i>Aluminium and products</i> ⁴					
Import	3 953	4 628	5 597	8 269	9 570
Export	9 152	9 481	10 835	14 948	15 811
	+ 5 199	+ 4 853	+ 5 238	+ 6 679	+ 6 241
Meď a výrobky z medi <i>Copper and products</i> ⁵					
Import	2 391	1 953	1 605	2 139	3 033
Export	2 629	2 116	1 273	1 365	2 118
	+ 238	+ 163	- 332	- 774	- 915
Ostatné neželezné kovy a výrobky <i>Other non-ferrous metals and prod.</i> ⁶					
Import	1 397	1 380	1 258	1 702	1 840
Export	137	150	225	188	288
	- 1260	- 1 230	- 1 033	- 1 514	- 1 552
Nerudné suroviny a výrobky <i>Non-metallic mineral products</i> ⁷					
Import	1 718	1 688	1 838	2 165	2 304
Export	4 493	4 810	5 974	6 027	6 954
	+ 2 775	+ 3 122	+ 4 136	+ 3 862	+ 4 650

Tab. 1 Prehľad zahraničného obchodu s nerastnými surovinami a výrobkami na minerálnej báze v mil. Sk. (Zdroj: Štatistický úrad SR, 2003).

Tab. 1 Review of foreign trade in selected minerals and mineral-based products in 1997-2001 [million SKK].

1 – položka 27 colného sadzobníka / item 27 of the Customs Tariff

2 – položka 26 colného sadzobníka / item 26 of the Customs Tariff

3 – položka 72 colného sadzobníka / item 72 of the Customs Tariff

4 – položka 76 colného sadzobníka / item 76 of the Customs Tariff

5 – položka 74 colného sadzobníka / item 74 of the Customs Tariff

6 – položky 78, 79 a 80 colného sadzobníka / items 78, 79 and 80 of the Customs Tariff

7 – položka 25 colného sadzobníka / items 25 of the Customs Tariff

Rok / Year	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Surové železo / Pig iron [kt]	2 928	3 072	2 756	2 987	3 000 e	3 000 e
Surová oceľ / Crude steel [kt]	3 458	3 484	3 178 ¹	3 420 ¹	3 500 e	4 050
Ferozliatiny / Ferroalloys [kt]	N	N	134	116	95	87
Meď / Copper [t]	N	55	21 626	1 432	42	61
Hliník / Aluminium [kt]	17	110	115	127	137	110
Cement [kt]	2 841	3 136	4 705	4 718	3 045	3 123
Vápnó / Lime [kt]	764	685	744	759	754	816
Čiernouhoľný koks / Black-coal coke [kt]	1 708	1 730	1 515	1 615	N	N
Benzín / Petrol [kt]	1 370	1 381	1 053	1 121	1 373	1 418
Nafta / Diesel oil [kt]	1 729	1 791	1 896	1819	2 024 r	2 189
Hnojivá / Fertilizers [t]	N	N	N	1 039	1 331 r	1 385

Tab. 2 Prehľad produkcie kovov, vybraných chemických, rafinovaných a nekovových minerálnych výrobkov v SR. (Zdroj: Štatistický úrad SR, 2003; www.slovnaft.sk), ¹ konvertorová oceľ.

Tab. 2 Review on production of metals, selected chemicals, petroleum products and non-metallic mineral products in the Slovak Republic (Source: Statistical Office of the Slovak Republic 2003, www.slovnaft.sk), ¹ converter steel

Odvetvie ťažby / Mining branch	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Hnedé uhlie a lignit / Brown coal & lignite	9 215	9 123	8 864	8 044	7 451	6 922	6 511
Ropa / Crude oil	461	498	551	349	248	245	273
Zemný plyn / Natural gas	360	335	308	286	144	142	281
Rudy / Ores	1 834	1 692	1 522	1 373	1 327	1 358	789
Magnezit / Magnesite	2 148	2 068	2 063	2 143	2 009	2 039	1 971
Soľ / Salt	107	110	81	80	90	96	84
Vápenec / Limestone	631	585	554	523	480	458	391
Stavebný kameň / Crushed stone	1 590	1 523	1 421	1 258	1 173	1 133	1 234
Štrkopiesky / Gravel sands	766	729	828	683	489	515	545
Tehliarske suroviny / Brick clays	93	119	124	102	99	83	71
Ostatné / Other	421 r	354 r	457 r	385 r	386 r	443	349
Spolu / Total	17 626	17 136	16 773	15 226	13 896	13 434	12 499

Tab. 3 Prehľad zamestnanosti v banskom priemysle v Slovenskej republike. (Zdroj: Výročná správa HBÚ za rok 2002).

Tab. 3 *Employment in the mining industry of the Slovak Republic (Source: Annual Report of HBÚ 2002).*